

Przeboje światowe

BESAME MUCHO

(*Całuj mnie mocno*)

beguine

muzyka i słowa hiszpańskie: **Consuela Velasquez** (Meksyk, 1940), słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski** (2006)

Besame, besame mucho!
Niech inni od nas się ucza,
Jak kochać i żyć.
Besame, besame mucho!
Dziś zakochani nie muszą
Z miłością się kryć.

Całuj mnie, całuj, kochana!
Ten pocałunek dziś dla nas
Niezwykłą ma moc.
W pięknym śnie trwajmy do rana,
Niezapomniana
Niech będzie szalona ta noc.

Każdy twój uśmiech
I czułe spojrzenia,
Spełnione marzenia i sny.
Całuj, nim uśniesz,
A wszystko się zmienia,
Bo nikt nie całował jak ty.

Całuj mnie, całuj mnie mocno!
Niechaj rozpali nas wiosną
I porwie ten blues.
Całuj mnie, mocno mnie całuj!
Swych pocałunków nie żałuj,
Nie żałuj swych ust.

Całuj mnie, całuj gorąco,
Kiedy przytulę cię drżąca,
Kołysząc do snu.
Całuj mnie, gorąco całuj!
Swych pocałunków nie żałuj
I pieść mnie bez słów.

Całuj mnie, całuj namiętnie!
Zanim spłonimy doszczętnie
W tym ogniu jak ćmy.
Całuj mnie, namiętnie całuj!
Swych pocałunków nie żałuj,
Nim spełnią się sny.

Daj mi swój uśmiech,
Niech zginę w płomieniach!
Zostaną wspomnienia i sny.
Całuj, nim uśniesz,
Do szału, do wrzenia,
Bo nikt nie całował jak ty.

Besame, besame mucho!
Dziś zakochani nie muszą
Z miłością się kryć.
Besame, besame mucho!
Niech inni od nas się ucza,
Jak kochać i żyć.

Piosenka **Besame mucho** uważana jest za jeden z najbardziej reprezentatywnych utworów muzyki rozrywkowej Meksyku. Skomponowana w 1940 roku jako utwór fortepianowy w rytmie wolnego *beguine*, przez pianistkę **Consuelę Velasquez** z Guadalajary (zm. 22 stycznia 2005 roku), została rozpowszechniona z hiszpańskim tekstem kompozytorki, a później z angielskim tekstem **Sunny Skilar** (*Kiss me much*).

Pierwszym wykonawcą piosenki był **Emilio Tuero**. Najślynniejsze jest pierwsze nagranie duetu **Kitty Kallen & Bob Eberly** z orkiestrą **Jimmy Dorsey** (1943).

Piosenkę włączyli do swojego repertuaru m. in. **Luis Armstrong**, **The Beatles**, **Andrea Bocelli**, **Jose Carreras**, **Nat King Cole**, **Dalida**, **Plácido Domingo**, **Julio Iglesias**, **Diana Krall**, **Mireille Mathieu**, **Elvis Presley**, **Frank Sinatra**.

CHANSON D'AMOUR

muzyka i słowa angielskie: **Wayne Shanklin (1958)**, słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski (2006)**
piosenka z repertuaru amerykańskiego duetu **Art & Dotty Todd** z New Jersey (1958)

Wersja oryginalna:

Chanson d'amour,
ra da da da da, play encore.
Here in my heart,
ra da da da da, more and more.

Chanson d'amour,
ra da da da da, je t'adore.
Each time I hear, ra da da da da,
Chanson, chanson, d'amour.

(Sax solo)

Chanson d'amour,
ra da da da da, je t'adore.
Each time I hear, ra da da da da,
Chanson, chanson, d'amour.
Every time I hear
Chanson, chanson, d'amour.

1.

Gram, gram
Chanson d'amour,
Cały czas,
A ty jak głaz!
Mówisz: pas!

Gram, gram
Chanson d'amour
Jeszcze raz!
Czy złączy nas
Chanson, chanson d'amour?

2.

Gram, gram
Chanson d'amour,
Miał być ślub,
A ty jak grób!
Usta w ciup!

Gram, gram
Chanson d'amour
U twych stóp,
Więc zrób coś, zrób!
Chanson, chanson d'amour.

3.

Gram, gram
Chanson d'amour
W moll i w dur,
A ty jak mur!
Chanson, chanson d'amour.

Piosenka zawdzięcza swój renesans zespołowi *Manhattan Transfer*, który wprowadził ją na 1 miejsce brytyjskiej listy przebojów (marzec 1977 roku).

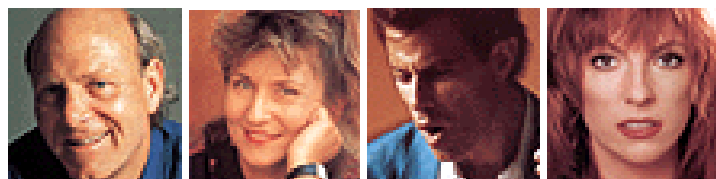
Zespół powstał w Nowym Yorku w 1969 roku w składzie: **Tim Hauser** (założyciel), **Jon Hendricks**, **Lambert**, **Ross**. Solistką została **Laurel Masse** (1972-1978), którą później zastąpiła **Cheryl Bentyne**. Występował w znanych klubach nowojorskich *Trudy Heller's*, *Reno Sweeny's*, *Max's Kansas City*. Przez całą dekadę lat 80. figurował w ankietach *Downbeat* i *Playboya* jako najlepsza grupa wokalna.

W ciągu 30 lat wydał 17 płyt, zdobył 10 nagród *Grammy*.

Najważniejsze płyty (debiut 1975): *Coming Out*, *Pastiche*, *Extensions*, *Bodies and Souls*, *Vocalese* (1985), *Brasil* (1987), *Offbeat of Avenues* (1991), *The Christmas Album* (1992), *Tonin* (1995).

Największe przeboje: *Birdland* (1980), *Boy From New York City*, *Chanson d'amour*, *Road 66* (1982), *Sassy* (1991), *Twilight Zone/Twilight Tone*, *Until Met You*, *Why Not* (1983).

Zespół koncertował w Polsce w 2005 roku.

DANCE ME TO THE END OF LOVE

(Tańczmy, póki miłość trwa)

muzyka i słowa angielskie: Leonard Cohen, słowa polskie: Wojciech Dąbrowski (2002)

1.

Zatańcz, proszę, w mych ramionach
Zatańcz jeszcze raz,
Nim się skończy noc szalona,
Nim nadejdzie brzask.
Zanim nasza miłość skona
Wśród codziennych spraw,
Tańczmy, póki miłość w nas.
Dance me to the end of love.

2.

Zatańcz ze mną, jak przed laty,
Jak za dawnych dni.
Próżno dziś rozdierać szaty,
Gdy już nie ma nic.
Zanim zwiędną polne kwiaty
Wśród skoszonych traw,
Tańczmy, póki coś się tli.
Dance me to the end of love.

3.

Zatańcz, nim zazdrości scena
Swój osiągnie szczyt,
Nim zamilknie głos Cohena
Z moich starych płyt.
Nim rozdzieli nas ocean
Popelnionych gaf,
Tańczmy, nim nadejdzie świt.
Dance me to the end of love.

4.

Zatańcz, nim pożółkłe listy
Spalą się do cna,
Nim ostatnią kroplę whisky
Wysączymy z dna.
Nim ucichnie śpiew solisty
Wśród gasnących braw,
Tańczmy, póki miłość trwa.
Dance me to the end of love.

LEONARD NORMAN COHEN (ur. 21 września 1934 roku, Montreal), kanadyjski poeta (*Poet of Song*), gitarzysta i kompozytor, pochodzi z rodziny bogatych żydowskich fabrykantów litewskich, którzy wyemigrowali do Kanady po I Wojnie Światowej. Studiował ekonomię na Uniwersytecie *McGill* w Montrealu i filologię angielską w Nowym Jorku. Już podczas studiów zdobył nagrodę *McNaughton Prize*, przyznawaną za osiągnięcia literackie. Jest autorem 10 tomików poetyckich: *Let Us Compare Mythologies* (*Porównajmy mitologie*, 1956), *Spice-Box of Earth* (*Urna z ziemią*, 1961), *Kwiaty dla Hitlera* (1964), *Parasites of Heaven* (*Pasożyty nieba*, 1966), *The Energy of Slaves* (*Siła niewolników*, 1972), *Death of a Lady's Man* (*Śmierć bawidamka*, 1978), tom psalmów *Book of Mercy* (*Księga miłosierdzia*, 1984), *Księga tęsknoty* (2006) i powieści: *The Favorite Game* (*Ulubiona gra*, 1963), *Beautiful Losers* (*Piękni przegrani*, 1966).

W połowie lat 60. przebywał na greckiej wyspie Hydra. Debiutował na estradzie w 1968 roku. Na recitalach śpiewa autorskie piosenki, mające najczęściej charakter poetyckich i nastrojowych ballad. Jego trasy koncertowe obejmują cały świat.

Zasłynął kompozycjami: *Bird on a wire* (*Ptak na drucie*, 1969), *Famous Blue Raincoat* (*Niebieski prochowiec*), *Hey, That's No Way To Say Goodbye* (*Małenka, nie wolno się żegnać w ten sposób*), *Marianne*, *Sisters of Mercy* (*Siostry miłosierdzia*), *So long*, *Suzanne*, *Tonight Will Be Fine* (*Dziś w nocy będzie fajnie*), *The Faith* (*Wiara*), *The Partisan*, *Tennessee Waltz* (1985), *Dance me to the end of Love* i biograficzna piosenka *Tower of Song*.

Jest autorem muzyki do filmu *McCabe and Mrs. Miller* (reż. Altman) oraz pop-opery *The Merry-Go-Man*.

Nagrał kilkanaście płyt: *The Songs of Leonard Cohen* (1968), *Songs from a Room* (1969), *Live songs* (1973), *New skin for the old ceremony* (1974), *Death of a Ladies' Man* (1977), *Recent Songs* (1979), *Various Positions* (1985), *I'm Your Man* (1988), *Ten new songs* (2001), *Dear Heather* (2004).

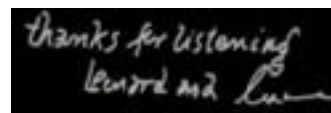
Otrzymał najwyższe odznaczenie kanadyjskie *Order of Canada* za wybitny wkład w rozwój kultury kanadyjskiej (2003).

5 lat przebywał w Centrum *Zen* w buddyjskim klasztorze *Mount Baldy* koło Los Angeles.

W Polsce śpiewał w 1985 roku.

Piosenki przetłumaczył i spopularyzował Maciej Zembaty.

www.cohen.sonymusic.pl

EMMANUELLE

muzyka: **Pierre Bachelet** (melodia z filmu *Emmanuelle*, 1974), słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski** (2002)

1.

Kiedy pierwszy raz
Ujrzałem Cię,
Emmanuelle,
Miałem osiemnaście lat.
Zapytałem gwiazd,
Czy kochasz mnie,
Emmanuelle,
I piękniejszy stał się świat.

Potem był park,
Księżycą krąg,
Zbliżenie warg,
Dotknięcie rąk,
Czułem *Je t'aime*,
Oczy jak len.
Teraz już wiem,
Że to był sen.

2.

Nie pamiętam już
Co stało się,
Emmanuelle,
Że zrobiłem ci na złość.
Nie przyjęłaś róż,
Wyśmiałaś mnie,
Emmanuelle,
Powiedziałaś: *Mam cię dość*.

Potem przez rok
Byłem na dnie,
Twój zimny wzrok
Wciąż mówił: *nie*.
Słowa *Je t'aime*
Odeszły w ką.
Teraz już wiem,
Że to był błąd.

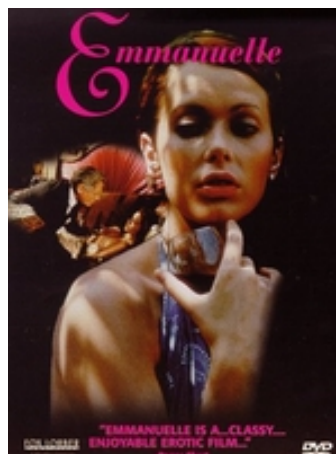
3.

Chciałbym jeszcze raz
Zobaczyć Cię,
Emmanuelle,
Choć minęło wiele lat.
Ciągle pytam gwiazd,
Czy kochasz mnie,
Emmanuelle,
Lecz nie wróci tamten świat.

PIERRE BACHELET (ur. 25 maja 1944 roku, zm. 15 lutego 2005 roku), kompozytor francuski, tworzył głównie muzykę filmową.

Debiutował ścieżką dźwiękową do filmu *Quelques messieurs trop tranquilles (Kilku zbyt spokojnych panów, 1973)*, jest kojarzony z oprawą muzyczną filmów erotycznych z serii *Emmanuelle*. Ostatni film: *Un crime au paradis (Zbrodnia w raju, 2001)*.

Melodia pochodzi z filmu *Emmanuelle*, zrealizowanego według słynnej powieści erotycznej *Emmanuelle Arsan* *Emmanuelle: The Joys of a Woman* z holenderską aktorką **Sywią Kristel** w roli głównej (reż. **Just Jaeckin**, scen. **Jean Louis Richard**, prem. 26 czerwca 1974 roku).

Została spopularyzowana w Polsce w latach 70. jako piosenka *Mały Elf* (śl. **Jacek Cygan**) w wykonaniu **Haliny Frąckowiak**.

HELLO, DOLLY

tytułowy *swing* z musicalu **Jerry Hermana (1964)**, słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski (2006)**

1.

Pamiętasz mnie, Dolly?
Padał śnieg, Dolly,
Stroił śnieg na Święta
Drzewa w srebrną szadź.

Ujrzałem cię, Dolly,
Miałaś wdzięk! Dolly,
Taki wdzięk, że mnie opętał,
I nie mogłem spać.

Uwiodłaś mnie, Dolly,
Czemu nie? Dolly,
Każdy łąnie do takich kobiet,
To był szzał!
Człowiek zmiękł, Dolly,
Pokonałem łąek, Dolly,
Uwierzyłem, że cię będę miał!

2.

Kochałem cię, Dolly,
W noc i w dzień! Dolly,
Każdy dzień tej wiosny
Jeszcze mi się śni.

Zwodziłaś mnie, Dolly,
Całe dnie, Dolly,
Długie dnie, gdy ja, zazdrosny,
Stałem u twych drzwi.

Drećzyłaś mnie, Dolly,
W każdym śnie, Dolly,
W moim śnie zostałaś jedna,
Los tak chciał.
Życie mknie, Dolly,
Byłem już na dnie, Dolly
Lecz wierzyłem, że cię będę miał.

3.

Rzuciłaś mnie, Dolly,
Czułem gniew, Dolly,
Latem gniew narasta,
Wtedy los się mści.

Zdradziłaś mnie, Dolly,
Bóg wie gdzie, Dolly,
Z byle kim, z innego miasta...
Nie wybaczę ci!

Zabiję cię, Dolly,
Został cierań, Dolly,
Już za późno na twą miłość!
Już padł strzał.
Będę sam, Dolly,
Ale pewnoś mam, Dolly
Że nikt inny cię nie będzie...
Nikt inny cię nie będzie miał!

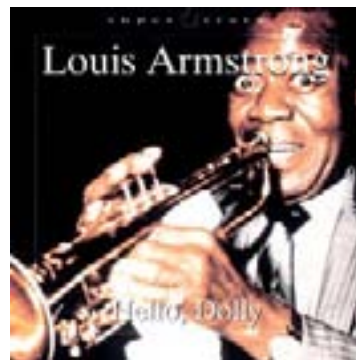
Hello Dolly (muz. **Jerry Herman**, ur. 10 lipca 1933 roku, libretto **Michael Steward** wg sztuki *The Matchmaker* **Thorntona Wildera**), jeden z najsłynniejszych musicali amerykańskich, został wystawiony na Broadwayu (prem. 16 stycznia 1964 roku, 2844 przedstawień), spopularyzowany w wersji filmowej z udziałem **Barbry Streisand** w roli tytułowej i **Luisa Armstronga (1969)**. Piosenkę mieli w swoim repertuarze: **Frankie Vaughan**, **Kenny Ball**, **Frank Sinatra** i **Ella Fitzgerald**.

BARBRA STREISAND (*Babs*, ur. 24 kwietnia 1942 roku, Brooklyn, New York), aktorka i piosenkarka, reżyser i producent, ukończyła studia aktorskie w Nowym Jorku (1961), wygrała konkurs młodych talentów w Greenwich Village, i została zaangażowana do klubu *Blue Angel*. Debiutowała w musicalu *I can Get It For You Wholesale* (piosenka *Miss Marmelstein*, 1962).

Pierwszy jej album uzyskał nagrodę Amerykańskiej Akademii Płytywowej (1963), dwie kolejne (*Happy Days Are Here Again* i *People*) przyniosły nagrody *Grammy* (1964).

Zdobyła ogromną popularność występując w kilkudziesięciu filmach: *Funny Girl* (1968), *Hallo Dolly* (1969), *On a Clear Day You Can See Forever* i *The Owl and the Pussycat* (1970), *What's Up, Doc* i *Up the Sandbox* (1972), *The Way We Were* (Oscar, 1973), *For Pete's Sake* (1974), *Funny Lady* (1975), *A Star is Born* (z przebojem *Evergreen*, 1976), *The Main Event* (1979), *All Night Long* (1981), *Yenti* (1983), *Nuts* (1987), *The Prince of Tides* (1991), *The Mirror Has Two Faces* (1996), *Meet the Focker* (2004).

LUIS DANIEL ARMSTRONG (ur. 4 lipca 1900 roku, Nowy Orlean, zm. 6 lipca 1971 roku), murzyński trębacz, kompozytor i wokalista, nazywany *królem jazzu*, jest przedstawicielem klasycznego jazzu nowoorleańskiego. Od dziecka wykazywał wielkie zdolności muzyczne, organizując z kolegami kwartet wokalny. Gry na trąbce uczył się w domu poprawczym (1914).

Debiutował w orkiestrze **Kida Ory'ego**, zastępując trębaczem **Joe Kinga Olivera** (1917), z którym grał później w zespole w Chicago (1922-1924). Współpracował z **Barneyem Bigardem**, **Albertem Nicholasem**, nowojorską orkiestrą **Fletcher'a Hendersona** (1924). Prowadził zespoły *Luis Armstrong and his Stompers*, *Hot Five*, *Hot Seven* (1925-1928) i *All Stars* (1944-1948). Najbardziej znane utwory: *Mack the Knife*, *Kiss of Fire*, *Ramona*.

Wystąpił w rewii *Hot Chocolates* i około 90 filmach fabularnych, historyczno-muzycznych i dokumentalnych (debiut w 1930 roku, główna rola w filmie *New Orleans*, 1947). Swoje 70. urodziny obchodził na Festiwalu jazzowym w Newport (4 lipca 1970 roku).

LES FEUILLES MORTES

(*Martwe Liście*)

muzyka: **Joseph Kosma**, słowa francuskie: **Jacques Prevert** (1947), słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski** (2004)

1.

To było tu,
Którejś jesieni,
Park wokół nas
Do snu się kładł.
U naszych stóp
Liść się rumienił,
Gdym pierwszy raz
Całusa skradł.

2.

To było tu,
Zeszłej jesieni,
Za kilka dni
Miał być nasz ślub.
Ty - jak ze snu,
My - zaręczeni,
Przyrzekłaś mi
Miłość po grób.

3.

Powrócił znów
Ślad tej jesieni,
Tulę do warg
Pozółkły liść.
Nie trzeba słów,
Nic się nie zmieni.
Przez pusty park
Sam muszę iść.

Refren:

Nie zostało nic, oprócz wspomnień,
Rozdzielił nas okrutny świat.
W tej alejce czekam wciąż. Wróc do mnie!
Martwe liście rozwiewa wiatr.

JOSEPH KOSMA (ur. 22 października 1905 roku, zm. 13 września 1969 roku), kompozytor francuski (z pochodzenia Węgier, od 1933 roku mieszkał i tworzył we Francji), komponował utwory instrumentalne, opery, operetki i pieśni oraz muzykę do filmów **J. Renoire'a** i **M. Carnego**: *Julietta albo klucz do snu* (nagroda na festiwalu w Cannes, 1961), *Komedianci*, *Królowa nocy*, *Reguły gry*, *Towarzysze broni*.

Napisał kilka piosenek do słów francuskiego poety **Jaquesa Preverta**, z których światową popularność zdobyła piosenka *Les Feuilles Mortes* (*Martwe liście*, 1947) w wykonaniu **Yvesa Montanda** (1947) i **Juliette Greco** (film *Wrota nocy*, 1950). Znanie są również instrumentalne wersje tej piosenki pod tytułem *Autumn Leaves*, uznawane za standard muzyki rozrywkowej (np. nagrania pianisty rumuńskiego **Jancsy Korossy'ego** i pianisty amerykańskiego **Rogera Williama**, 1955).

YVES MONTAND (ur. 13 października 1921 roku, Monsummano Alto we Włoszech, zm. 9 listopada 1991 roku, Senlis we Francji), francuski aktor i piosenkarz włoskiego pochodzenia, rozpoczął karierę piosenkarza musicalowego w *Moulin Rouge*, odkryty przez **Edith Piaf** (1944), z którą miał romans.

Śpiewał piosenki: *Feuilles Mortes*, *C'est si bon*, *Grands Boulevards*, *La chanson des rues*, *La carrosse*, *Rendez-vous de Panama*, *Un Musicien* (*Dzień jak co dzień*). Grał w teatrze (*Czarownice z Salem*), operetce (*Le Chevalier Bayard*) i filmach (debiut filmowy: *Les Portes de la Nuit*, 1946, *Cena strachu*, 1952, *Bohaterowie są zmęczeni*, 1957, *Kochajmy się*, 1960), dwukrotnie nominowany do nagrody Cezara w kategorii najlepszy aktor (*I comme Icare*, 1980, *Garçon*, 1984). Był mężem francuskiej aktorki **Simone Signoret**. Jest autorem biografii *Moje życie* (1956). W Polsce występował w 1957 roku.

JULIETTE GRECO (ur. 7 lutego 1927 roku, Montpellier), francuska piosenkarka i aktorka, zwana *mużką Sain-Germain*, jest przedstawicielką nurtu poezji śpiewanej okresu francuskiego egzystencjalizmu.

Debiutowała w paryskim kabarecie *Boeuf sur le toit* (1949), śpiewając piosenki **Joseph Cosmy**: *La Rue de blancs manteaux* (sł. **J. P. Sartre**), *Feuilles Mortes*, *Je suis comme je suis*, *La belle vie*, *Les enfants qui s'aiment* (wszystkie sł. **Jaques Prevert**), *Si tu t'imagines* (sł. **Queneau**), *L'éternel féminin*.

Ważniejsze utwory z jej repertuaru: poemat poetycki *Cień* (muz. **Poret**, sł. **Mauriac**), *Acordeon* (**Serge Gainsbourg**), *Ca va le diable*, *Coin De Rue*, *Embrasse Moi*, *J'ai le coeur*, *Jolie Mome*, *Nos cheres maisons*, *Paname*, *Paris Canaille*, *Plus jamais*.

Wystąpiła w kilku filmach (*Helena i mężczyźni*). W Polsce występowała w 1962 roku.

LILI MARLEN

piosenka z repertuaru **Marleny Dietrich**, muzyka: **Rudi Zink / Norbert Schultz**
słowa niemieckie: **Hans Liep (1915)**, słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski (2004)**

1.

W naszym garnizonie,
Każdy Lili znał,
Każdy marzył o niej,
Co dzień kochać chciał.
Ja też wspominam wieczór ten,
Lecz znikł jak sen,
Odjeżdżam, hen,
Good bye, Lili Marlen.

2.

Stała na peronie,
Gdy zegnała mnie.
Teraz myślę o niej,
Ciągle o niej śnię,
Chciałbym całować włosy blond,
Lecz czeka front,
Daleko stąd.
Good bye, Lili Marlen.

3.

Gdy na poligonie
Ranne wstają mgły,
Często myślę o niej,
Ronię gorzkie łzy.
Widzę zamgloną Lili twarz,
A tutaj - straż
I... naprzód marsz!
Good bye, Lili Marlen.

4.

Bliski wojny koniec,
Bóg nadzieję dał.
Gdy wracałem do niej,
Padł śmiertelny strzał.
Ja już nie wróce, wybacz mi,
Do twoich drzewi
Nie puka nikt.
Good bye, Lili Marlen.

Marlena Dietrich

Piosenka *Lili Marlen* powstała z inicjatywy duńskiej piosenkarki **Lali Anderson**, która namówiła kompozytora **Rudiego Zinka**, aby napisał muzykę do wiersza poety niemieckiego **Hansa Liepa** (tekst o dziewczynie, która przed koszarami czeka na swojego chłopaka-żołnierza, **1915**). Pierwsza wersja piosenki została napisana w rytmie walca. W latach **20.** zyskała popularność jako sentymentalny utwór kabaretowy, po przerobieniu jej na tango przez **Norberta Schultza**.

Podczas II Wojny Światowej piosenkę nadawała garnizonowa radiostacja niemiecka w Belgradzie (**1940**). Śpiewali ją żołnierze dywizji niemieckich i włoskich, a jednocześnie stała się najpopularniejszą piosenką wojsk alianckich. Wprowadziła ją do swego repertuaru **Marlena Dietrich**, jedna z największych amerykańskich gwiazd filmowych i estradowych.

MARLENA DIETRICH (wł. **Marie Magdalene von Losch**, ur. 27 grudnia **1901** roku, Berlin, zm. 6 maja **1992** roku, Paryż), wybitna amerykańska aktorka filmowa i piosenkarka pochodzenia niemieckiego, studiowała w Berlińskiej Akademii Muzycznej (skrzypce).

Do **1929** roku była aktorką rewiową i kabaretową (*Theater des Westens* w Berlinie), wystąpiła w **17** filmach i **26** sztukach teatralnych, ale krytycy uważali ją za mało znaczącą aktorkę bulwarową. W spektaklu *Broadway Berlin* grała na pile, czego nauczył ją wiedeński amant filmowy, z którym występowała w filmie *Caffe Elektrik*, **Igo Sym** (późniejszy partner **Hanki Ordonówny**, agent niemiecki, zastrzelony w czasie wojny przez **AK**).

Punktem zwrotnym kariery stał się udział w musicalu *Zwei Krawatten* (*Berlinen Theater*), gdzie zobaczył ją (5 września **1929** roku) austriacki reżyser **Joseph von Sternberg** i zaangażował do roli kabaretowej śpiewaczki w niemiecko-amerykańskim filmie *Błękitny Anioł* (ekranizacja powieści *Profesor Unrat Heinricha Manna*, w roli głównej **Emil Jannings**, **1930**). Wystąpiła w siedmiu hollywoodzkich filmach **Sternberga**: *Marocco* (rola prostytutki), *Blond Venus* (**1932**), *The Scarlett Emperess* (caryca Katarzyna).

Stała jedną z największych gwiazd ekranu lat trzydziestych, symbolem sex appealu, stworzyła typ wampa, fascynowała i szokowała publiczność, miała melodyjny głos, oszczędne środki wyrazu, bardzo długie nogi, nosiła męskie ubrania, frak, paliła cygarety, była biseksualna, miała liczne romanse (m.in. **Gary Cooper**, **Erich Maria Remarque**). Formalnie była żoną **Rudiego Siebera** (ślub 17 maja **1923** roku), asystenta reżysera, którego poznała na planie filmu *Tragedia miłości* (**1922**).

Była aktywną przeciwniczką nazizmu, organizowała pomoc dla niemieckich uchodźców. W **1937** roku odrzuciła ofertę powrotu do hitlerowskich Niemiec i otrzymała obywatelstwo amerykańskie. Po wybuchu II Wojny Światowej była oficerem *US Army*, koncertowała dla amerykańskich żołnierzy. Wiosną **1944** roku występowała w Algierze.

Powróciła na estradę w latach **50.** (Las Vegas, 15 grudnia **1953** roku). Śpiewała piosenki: *Johnny, wenn du Geburtstag hast, Sag mir, wo die Blumen sind, Die Antwort weiss ganz allein der Wind, I'm the Laziest Girl in Town, Where Have All the Flowers Gone*, standard jazzowy *I Can't Give You Anything but Love, See What the Boys in the Back Room Will Have, Lili Marlen*. Stworzyła wybitne kreacje dramatyczne i charakterystyczne (*Świadek oskarżenia*, reż. **B. Wilder**, **1958**, *Płomień Nowego Orleanu*). Ostatni film: *Schoner Gigolo, Armer Gigolo* (**1978**).

W Polsce wystąpiła w styczniu **1964** roku (6 koncertów) i **1966** roku. Włączyła do swego repertuaru piosenkę **Czesława Niemena** *Czy mnie jeszcze pamiętasz* (śl. **Jacek Grań**), którą nagrała jako *Mutter, hast du mir vergeben*.

Napisała wspomnienia *Jestem po to, aby kochać mnie* (**1992**). Została pochowana obok swej matki w Berlinie (16 maja **1992** roku). Biografię *Marlene Dietrich, Life and Legend* napisał **Steven Bach**.

NEW YORK, NEW YORK

tytułowa piosenka z filmu **Martina Scorsese** w wykonaniu **Lizy Minelli**
muzyka: **John Kander, Fred Ebb (1977)**, słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski (2006)**

1.

Niezwykły New York,
Magiczny New York,
Ten fantastyczny świat się zwie
New York, New York.

Kto poznał ten wie,
Że wróci we śnie,
Gdy ktoś zanuci nutki dwie:
New York, New York,

Bo kto tu był choć raz,
Wybierze je z wielu miast,
Poczuje, że aż do gwiazd,
Serce się rwie.

2.

Niezwykły New York,
Magiczny New York,
Ten narkotyczny rytm i szum
New York, New York.

Porywa cię tłum,
Rozgrzewa jak rum,
Gdy ktoś zaśpiewa sercom dwóm:
New York, New York!

I już po kilku dniach,
W marzeniach jest i twych snach,
Powróci, gdy miłość trwa,
Nie raz, nie dwa.

3.

Cudowny New York,
Bajeczny New York,
Zbyt niebezpieczny jest dla serc,
Dla naszych serc!

Wystarczy kilka dni,
Byś się zakochał w nim,
By ci się śnił
New York, New York.

Bo jeśli raz zobaczysz,
Raz zobaczysz, raz zobaczysz je.
Na pewno zakochasz się,
Zakochasz się, zakochasz się!
Zakochasz się!

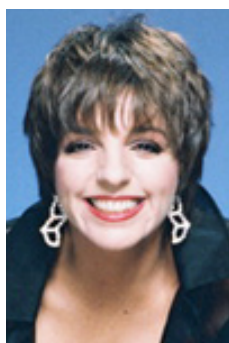
4.

Cudowny New York,
Bajeczny New York,
Zbyt niebezpieczny jest dla serc,
Dla naszych serc!

Wystarczy kilka dni,
Byś się zakochał w nim,
By ci się śnił
New York, New York.

FRED EBB (ur. 8 kwietnia 1933 roku, zm. 11 września 2004 roku, Nowy York) kompozytor amerykański, jest współtwórcą 11 musicali (przy współpracy z **Johnem Kanderem**), z których najsłynniejszymi są: *Cabaret* (1966, wersja filmowa 1972), *Zorba* (1968), *New York, New York* (z udziałem **Lizy Minelli** i **Roberta de Niro**, reż. **Martin Scorsese**, 1977) i *Chicago* (1972, wersja filmowa 2002).

LIZA MINELLI (ur. 12 marca 1946 roku, Los Angeles) amerykańska aktorka i piosenkarka, córka aktorki **Judy Garland** i reżysera **Vincenta Minelli** (*Oskar* za film *Gigi*, 1958), debiutowała na ekranie jako dziecko w filmie *In The Good Old Summertime* (**Buster Keaton**, 1949). Na scenie wystąpiła w *Best Food Forward* (1962), była najmłodszą w historii laureatką nagrody *Tony* za spektakle *Flora* i *Red Menace* (1965). Zdobyła międzynarodową popularność dzięki programom telewizyjnym, zdobyciu *Oskara* i *Złotego Globu* za rolę Sally Bowles w filmie *Cabaret* (reż. **Bob Fosse**, 1972).

Wystąpiła w filmach: *The Sterile Cuckoo* (*Bezplodna kukulka*, nominacja do *Oscara*, 1969), *Lucky Lady* (1975), *New York, New York* (1977), *Arthur* (1981), *Król humoru* (reż. **Martin Scorsese**, 1983), *A Time to Live* (1985), *Arthur 2. On The Rocks* (1988), *Test prawdy* (1994), *Walc z West Side* (1995), *Journey Back to Oz*, *The Oh in Ohio* (2005).

Ostatnio występuje w serialu telewizyjnym *Prawo i bezprawie*.

Ważniejsze piosenki z jej repertuaru: *Losing My Mind*, *We are the Champions* z rep. zespołu *Queen*. Śpiewała w duecie z **Charlesem Aznavourem** w paryskiej *L'Olympii* (31 grudnia 1999 roku).

ONLY YOU

(*Tylko Ty*)

piosenka z filmu *Rock Around the Clock* z repertuaru murzyńskiej grupy wokalne *The Platters*,
muzyka: **Buck Ram** i **Ande Rand** (1955), słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski** (2004)

1.

Only you,
Nie trzeba innych słów,
Only you,
Chcę ci to wyznać znów.
Only you,
Każdego dnia,
Gdy żegnasz mnie: *Bądź zdrów*
I witasz w drzwiach,
Powtarzam: *Only you!*

Tylko ty
Odwiedzasz moje sny,
Tylko ty
Pocieszasz w chwilach złych,
Tylko ty
Potrafisz mnie zrozumieć
I osuszasz łzy,
Więc każdego dnia
Powtarzam: *Tylko ty!*

2.

Only you,
Dziewczyno z mego snu,
Only you,
Wybrałem cię ze stu.
Only you,
Każdego dnia,
Szczęśliwy wracam tu.
Gdy stajesz w drzwiach,
Powtarzam: *Only you!*

Tylko ty
Odmieniasz szary byt.
Tylko ty
Przybliżasz szczęścia szczyt.
Tylko ty!
Za wszystko ci dziękuję!
To nie żaden wstyd,
Że każdego dnia
Powtarzam: *Tylko ty!*

Wersja oryginalna:

Only you
Can make oh this world seem right,
Only you
Can make the darkness bright,
Only you
And you alone
Can thrill me like you do
And fill my heart
With love for *only you*.

Only you
Can make oh this change in me
For it's true
You are my destiny
When you hold
My hand I understand
The magic that you do
You're my dream come true
My one and *only you*

THE PLATTERS, popularny murzyński kwintet wokalny, powstał w Los Angeles w **1953** roku (skład: **David Lynch**, **Nate Nelson**, **Herb Reed**, **Zola Taylor**, **Sonny Turner**, **Tony Williams**, 1928-1997).

Zespół miał w swoim repertuarze przeboje: *He's Mine* i starą balladę kowbojską *Tweedle Dee* (wyk. **Zola Taylor**), *Ebb Tide* i *My Prayer* (wyk. **Sonny Turner**), nową wersję przeboju **Brandy Lee** *I'm Sorry* (wyk. **David Lynch**), *Crying In the Chapel*, *Heaven On Earth*, *I'll be home*, *If I had you*, *Only You*, *Red Sails In the Sunset*, *Smoke Gets in Your Eyes*, *Sweet, sweet, lovin'*, *The Great Pretender*, *Twilight Time*, *With this ring*. Piosenkę *Only You* wylansował, wprowadzając ją na listy przebojów w **1956** roku.

Grupa koncertowała w Polsce w **1962** roku.

PADAM, PADAM

piosenka z repertuaru **Edith Piaf**, muzyka: **M. Contet**
słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski** (luty 2007)

1.

Ten walc mnie urzeka od lat,
Pociesza, gdy czegoś mi żal.
Paryski przynosi go wiatr,
Co krąży po placu *Pigalle*.

I płynie ten walc po *Montmartrze*,
Spotyka mnie tam, co za traf!
I znowu, jak kiedyś w teatrze
Na scenie się zjawia, wśród braw,
Yves Montand i Edith Piaf!

Refren:

Padam, padam, padam,
Tę melodię od dziecka już znam.
Padam, padam, padam,
To dla ciebie ją śpiewam i gram.
Padam, padam, padam,
W tym zachwycie od dawna już trwam,
Żeby wyżej, z Paryżem być sam na sam,
Padam – powtarzam – *padam.*

2.

Ten walc mnie rozchmurza nie raz,
Gdy dni mam ponure i złe.
Zabiera mnie pod *Montparnasse*,
Porywa na *Champs Elysees*.

I włóczy się walc po *Montmartrze*,
Paryską ma lekkość i styl.
Ja słucham, podziwiam i patrzę,
Bo warto dla takich żyć chwil,
Tak, jak te, w *Lapin Agile!*

Refren:

Padam, padam, padam,
Z tą piosenką przechadzam się tam,
Padam, padam, padam,
Gdzie Sekwana z katedrą *Notre Dame*.
Padam, padam, padam,
Po paryskich zaułkach znów gnam.
Z wieży *Eiffela* najbliższej do nieba bram,
Padam – wciąż śpiewam – *padam.*

EDITH PIAF (wł. **Edith Giovanna Gassion**, ur. 19 grudnia 1915 roku, Paryż, zm. 11 października 1963 roku, Cannes), początkowo śpiewała na paryskich ulicach, odkryta przez właściciela kabaretu *Le Gerny's* przy *Champs Elysees* (1935), stała się uwielbianą przez publiczność, pierwszoplanową gwiazdą piosenki francuskiej.

Występowała pod pseudonimem *La Mome Piaf* (wróbelek). Pierwszego nagrania dla wytwórni *Polydor* dokonała w 1936 roku. Podczas wojny współpracowała z ruchem oporu. W 1947 roku występowała w Stanach Zjednoczonych.

Najbardziej znane piosenki: *L'accordeoniste*, *L'hymne a l'amour*, *La Vie En Rose*, *Milord*, *Non, je ne regrette rien*, *Padam, padam*.

Przy jej boku rozpoczynali karierę artystyczną piosenkarze francuscy **Yves Montand**, **Gilbert Becaud**, **Charles Aznavour** oraz Grek **Theoanis Lamboukas** (*Theo Sarapo*), którego poślubiła w 1962 roku.

Została pochowana na cmentarzu *Pere Lachaise*.

Francuski film biograficzny o **Edith Piaf** *La vie en rose* (reż. **Olivier Dahan**, w roli głównej **Marion Cotillard**) zaprezentowano na 57 Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Berlinie (2007).

PETITE FLEUR

(Mały kwiatek)

muzyka: **Sidney Bechet** (1952), słowa: **Wojciech Dąbrowski** (2002)

Petite fleur,
Ta melodia sprzed lat
Płynie w rytm naszych serc,
Przywołuje twój ślad.

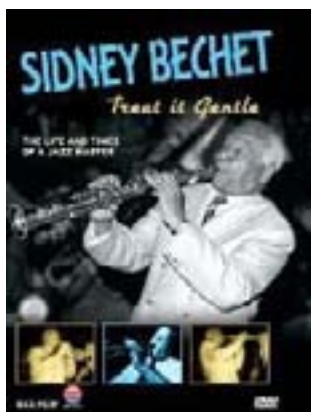
Petite fleur,
Ta melodia bez słów
Przypomina nasz skwer
I ławeczkę wśród bzów,
Ciepłą noc, cichy sad,
Ulubiony twój wiersz,
Przyniesiony ci kwiat,
Petite fleur.

Petite fleur,
Tę melodię wciąż gram,
Ciągle czytam twój wiersz,
Lecz sam, wciąż sam.

Mówiłaś: *Je t'aime*
I piękniejszy był świat.
Dziś już wiem:
Miłość zwiędła jak kwiat,
Jak kwiat.

Petite fleur,
Tę melodię znów gram,
Ciągle czytam twój wiersz,
Lecz sam, wciąż sam.

SIDNEY BECHET (ur. 14 maja 1897 roku, Nowy Orlean, zm. 14 maja 1959 roku, Paryż), amerykański muzyk jazzowy i kompozytor, jest jednym z najwybitniejszych przedstawicieli jazzu nowoorleańskiego. Był wirtuozem gry na saksofonie sopranowym i klarnecie (lekcje muzyki pobierał u nowoorleańskiego klarnecisty **George'a Baqueta**).

Debiutował w zespole kornecisty **Bunka Johnsona**, grał w zespole *Kid Ory's Brown Skinned Babies* i popularnej orkiestrze *Eagle Band of New Orleans*, współpracował z **Clarence Williamsem** (1912-1914), zespołem **Kinga Olivera** (1916), **Betty Smith**, **Luisem Armstrongiem** i **Dukem Ellingtonem**. Wsławił się historyczną serią nagrań *Sidney Bechet and His New Orleans Footwarmers*. W latach czterdziestych wielokrotnie koncertował w *Greenwich Village*.

Po wojnie mieszkał i tworzył w Paryżu. Tam dokonał słynnego nagrania przeboju instrumentalnego *Les Oignons* (na klarnecie i saksofonie sopranowym) jako solista orkiestry **Claude'a Lutera** (1949).

Skomponował utwory: *Blackstrick*, *Delta Mood*, *I'm Speaking My Mind*, *Pleasure Mad*, *Southern Sunset*, *Where Am I*. Najsłynniejsza melodia *Petite Fleur* (autorskie nagranie z towarzyszeniem orkiestry **Andre Reveliotty**, 1952), została włączona do repertuaru i spopularyzowana przez angielski jazz-band **Chrisa Barbera** (1959).

Jest autorem autobiografii *Treat It Gentle* (1959). Książkę *Sidney Bechet, Notre Ami* napisał **Raymond Mouly**.

Film dokumentalny *Sidney Bechet – Treat It Gentle* zrealizował **Allan Lewens** (prem. 21 stycznia 2007 roku).

SINGING IN THE RAIN

(*Deszczowa piosenka*)

tytułowa piosenka z filmu *Singing in The Rain* (1952), muzyka: Nacio Herb Brown
słowa angielskie: Arthur Freed, słowa polskie: Wojciech Dąbrowski (2004)

1.

Od rana pada deszcz,
Na Rynku moknie wieszcz,
Gołębie mokną też,
No to co? Ty się ciesz!
Kap, kap, tam i tu,
Kap, kap, w kroplach dżdżu,
Kap, kap, jak ze snu,
Piękny jest stary Kraków!

2.

To nic, że pada deszcz,
Parasol z sobą bierz
I chodź, jeśli chcesz.
Czekam tu, więc się spiesz!
Kap, kap, krople trzy,
Kap, kap, czy to lży?
Kap, kap, serce drży,
Proszę, przyjdź!

3.

Od rana pada deszcz,
Z Mariackich sływa wieź.
Już wiem, że tu mkniesz,
Przez *A-B*, wzdłuż i wszerz.
Kap, kap, ja cię znam,
Kap, kap, będę tam,
Kap, kap, lecz nie sam!
Ciebie mam!

4.

To nic, że pada deszcz,
Że dziwny czujesz dreszcz.
To miłość! Wierz mi, wierz,
Rozchmurz twarz, ze mną grzesz!
Kap, kap, śmieję się, śmieję,
Kap, kap, przyznać chciej,
Kap, kap, razem lżej!
Deszczu mniej!

Coda: Hej! hej! Spójrz! Już... nie pada!

Piosenka *Singing in the Rain* została skomponowana do filmu *Hollywood Revue* w 1929 roku. Ponownie wykorzystano ją w filmie *Deszczowa piosenka* (reż. Stanley Donen i Gene Kelly, prem. 7 września 1953 roku).

GENE KELLY (**Eugene Patrick**, ur. 23 sierpnia 1912 roku, Pittsburgh w Pensylwanii, zm. 2 lutego 1996 roku, Beverly Hills), amerykański aktor rewiowy, tancerz i piosenkarz, reżyser, scenarzysta i producent, był założycielem szkoły tańca, współtwórcą wielu musicali na Broadwayu.

Wystąpił w filmach muzycznych: *Pal Joey* i *Dla mnie i mojej dziewczyny* (1942), *Podnieść kotwicę* (1945), *Rewia na Broadwayu* (1946), *Pirat* (1948), *Na przepustce* (1949), *Summer Stock* (1950), *Amerykanin w Paryżu* (reż. Vincente Minelli, 1951), *Deszczowa piosenka* (1953), *Brigadoon* (1954), *Xanadu* (1980), wyreżyserował 13 filmów, m.in. *Zaproszenie do tańca* (1955), *Hello, Dolly* (1969).

SPANISH EYES

(Hiszpańskie oczy)

piosenka z repertuaru **Ala Martino**, **Engelberta Humperdincka** i **Elvisa Presleya**
muzyka: **Berthold Kaempfert** (1964), słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski** (2004)

1.

Są w moim śnie
Niezapomniane
Czarne oczy twe.
Wciąż widzę je,
Kiedy nad ranem
Całowałaś mnie.

Jest w moich snach
Noc księżycowa
I spotkanie w bzach.
Ach! Szkoda słów!
Chciałbym od nowa
Miłość przeżyć znów.

2.

Są w moim śnie
Noce w ogrodach
I upalne dnie.
Lecz życie mknie,
Nasza przygoda
Nie powtórzy się.

Są w moich snach
Gorące plaże
I nadmorski piach.
Ach! Szkoda słów!
Do swoich marzeń
Chciałbym wrócić znów.

BERTHOLD KAEMPFFERT (ur. 16 października 1923 roku, Hamburg, zm. 20 czerwca 1980 roku w Hiszpanii), dyrygent, kompozytor, aranżer, ukończył konserwatorium w Hamburgu, grał na fortepianie, klawnie, saksofonie altowym i akordeonie. Debiutował w Gdańsku podczas II Wojny Światowej w orkiestrze **Hansa Buscha**. Komponował muzykę filmową. Był dyrektorem artystycznym wytwórni płytowej **Polydor**, dokonał pierwszych nagrań zespołu **The Beatles**.

Najpopularniejsze przeboje: *Strangers in the Night* (sł. **Charles Sigelton**, **Eddie Snyder**, wyk. **Frank Sinatra**, film *A Man Could Get Killed*, 1966) i *Spanish Eyes*, utwór skomponowany pierwotnie w wersji instrumentalnej jako *Moon Over Naples* i nagrany przez jego orkiestrę na longplayu *Magic Music of Faraway Places* (1964). Światową popularność, jako piosenka *Spanish Eyes*, zawdzięcza wykonaniom **Ala Martino** (1965), **Engelberta Humperdincka** (1968) i **Elvisa Presleya**.

ELVIS AARON PRESLEY (ur. 8 stycznia 1935 roku, Tupelo w stanie Missisipi, zm. 16 sierpnia 1977 roku, Memphis), piosenkarz i gitarzysta, był najpopularniejszym amerykańskim artystą popowym. Jako dziecko śpiewał w chórze kościelnym, z zawodu był kierowcą ciężarówki.

Pierwszą piosenkę nagrał jako prezent dla swej mamy (*That's All Right Mama*, 1954), zwracając na siebie uwagę producentów wytwórni **Sun Records** i **RCA**. Szybko zdobył popularność i tytuł *króla rock and rolla* (1956), stał się legendą i bożyszczem tłumów. Wszechstronnie uzdolniony, śpiewał muzykę country, rytm & blues, pop, rock i gospel.

Wylansował setki przebojów, sprzedał około miliarda płyt (ostatnia *Moody Blue*), trzykrotnie zdobył **Grammy Awards** (za albumy *How Great Thou Art*, 1966 i *He Touched Me*, 1971), wziął udział w tysiącach koncertów (ostatni koncert 26 czerwca 1977 roku).

Był aktorem filmowym, grał w westernach (*Love Me Tender*, *Charro*, *Stay Away, Joe*), dramatach (*Wild in the Country*, *Flaming Starr*) i komediach muzycznych (*Viva Las Vegas*).

ENGELBERT HUMPERDINCK (**Arnold Gerry Dorsey**, ur. 3 maja 1936 roku, Madras), piosenkarz i saksofonista brytyjski pochodzenia hinduskiego, debiutował bez powodzenia piosenką *I'll Never Fall In Love Again*. Zdobył popularność dzięki pomocy **Gordona Millsa**, występom na festiwalu w Knokke (Belgia, przebój *Dommage, Dommage*, 1966) i w londyńskim **Palladium** (luty 1967 roku) oraz pierwszym nagraniami: *Release Me*, *There Goes My Everything*, *The Last Waltz* (*Ostatni walc*).

Wylansował przeboje: *After The Lovin*, *Am I That Easy to Forget*, *A Man without Love*, *Les Bicyclettes de Belsize*, *My Way*, *The Way It Used to Be*, *There Goes My Everything*, *Winter World of Love* (1969), a także *This is My Song* (muz. i sł. **Charlie Chaplin**) z filmu *Hrabina z Hongkongu* (1966), z których większość znalazła się na brytyjskiej **Top 10**. Występował w Las Vegas.

Powtórzył sukces albumem *Remember I love You* (1987), śpiewając m.in. w duecie z **Glorią Gaynor** i nagraniem *Quando, quando, quando* (1999).

STRANGERS IN THE NIGHT

(*Sami w taką noc*)

piosenka z repertuaru **Franka Sinatry** z filmu *A Man Could Get Killed*, muzyka: **Berthold Kaempfert**
słowa angielskie: **Charles Sigelton, Eddie Snyder (1966)**, słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski (2004)**

Sami w taką noc,
Dokoła ciemno.
Czuję dziwną moc,
Gdy jesteś ze mną.
Sami w taką noc,
I tylko milion gwiazd.

Sami w taką noc,
Wokoło pusto.
Pcha mnie jakaś moc
Ku twoim ustom.
Sami w taką noc,
Czy jest ktoś oprócz nas?

Sami w taką noc
I milion gwiazd na niebie,
Niezbadała moc,
Stworzyła nas dla siebie,
Sami w taką noc,
Sami w taką noc,
Ty też siłę masz tajemną,
Jak najdłużej zostań ze mną.

Sami w taką noc,
Wokoło cisza.
Znasz miłości moc?
Kto o niej słyszał?
Sami w taką noc,
Jedynie ja i ty.

Sami w taką noc,
Dokoła ciemno...

Sami w taką noc,
Aż trudno w to uwierzyć!
Masz nade mną moc,
Świat do nas dziś należy,
Sami w taką noc,
Sami w taką noc,
Taka noc się nie powtórzy,
Zostań ze mną jak najdłużej.

Sami w taką noc,
Wokoło cisza...

FRANK SINATRA (wł. **Francis Albert Sinatra**, ur. 12 grudnia 1915 roku, Hoboken w stanie New Jersey, w rodzinie włoskich emigrantów z Sycylii, zm. 14 maja 1998 roku, Los Angeles), amerykański aktor filmowy, jeden z najpopularniejszych piosenkarzy na świecie, uznawany jest za symbol amerykańskiego piosenkarstwa XX wieku.

Debiutował, jako wokalista, w big bandzie **Harry Jamesa (1939)**, potem występował z orkiestrą **Tommy Dorsey'a (1940-1942)** i w radiu, nagrywał płyty. Początkowo śpiewał w stylu *belcanto*, był ulubieńcem publiczności, zyskał przydomek *The Voice* (głos). Najpopularniejsze piosenki z tego okresu: *All Or Nothing At All*, *Goodnight, Irene*, *I'll Never Smile Again*.

Po wojnie rozpoczął karierę filmową (1949), powrócił również na estradę (1953).

Wystąpił w ponad 50 filmach: *Na przepustce* (reż. **Stanley Donen** i **Gene Kelly**, 1949), *Stąd do wieczności* (reż. **F. Zinnemann**, **Oscar** za rolę męską, 1953), *Guys and Dolls* (reż. **J. Mankiewicz**, 1955), *Złota rączka* (reż. **O. Preminger**, 1955), *High Society* (reż. **Ch. Walters**, 1956), *The Pride and the Passion* (reż. **S. Kramer**, 1957), *Nagroda dla odważnych* (reż. własna, 1964), *The First Deadly Sin* (reż. **B. Hutton**, 1980), *Can-Can*, *Pal Joey*, *Who Framed Roger Rabbit* (1998), *Young at Heart* (1995).

Wylansował przeboje: *All the Way*, *Come Fly With Me*, *Last Dance*, *Love and Mariage*, *My Kind of Town* (wszystkie muz. **James Van Heusen**, sł. **Sammy Cahn**), *I Get a Kick Out of You*, *I've Got You Under My Skin*, *Night And Day* (wszystkie muz. i sł. **Cole Porter**), *My Way* (muz. **Claude Francois**, **Jacques Revaux**, sł. **Paul Anka**), *New York, New York* (muz. **John Cander**, sł. **Fred Ebb**), *Strangers In The Night* (muz. **Berthold Kaempfert**, sł. **Charles Sigelton, Eddie Snyder**, 1966), *Day By Day*, *How About You?*, *One For My Baby*, *Over The Rainbow*, *Something Stupid*, *That Old Black Magic*, *Young At Heart*, *Witchcraft*.

Nagrał ponad 200 płyt. Śpiewał w duetach z córką **Nancy**, **Barbrą Streisand**, **Bono**, **Arethą Franklin**. W koncercie *Żeby Polska była Polską*, organizowanym w USA w okresie stanu wojennego w Polsce, zaśpiewał jedną piosenkę po polsku (1982).

Słynął z ekstrawaganckiego sposobu życia i licznych romansów (**Grace Kelly**, **Marylin Monroe**, **Lauren Bacall**, **Nathalie Wood**, **Marlena Dietrich**), był czterokrotnie żonaty z aktorkami hollywoodzkimi: **Nancy Barbato (1939-1951)**, **Avą Gardner (1951-1957)**, **Mia Farrow (1966-1968)** i wdową po jednym z braci **Marx**, **Barbarą Blakely (1976-1998)**, podejrzewany o związki z mafią, miał bliskie kontakty z Prezydentami Stanów Zjednoczonych **Kennedym**, **Nixonem** i **Reaganem**. Został odznaczony najwyższym odznaczeniem amerykańskim (*Medal Wolności*, 23 maja 1985 roku).

VALE TZIGANE

(*Fascination, Oczarowanie*)

muzyka: **Filippo Domenico Marchetti (1904)**, słowa francuskie: **Maurice de Feraridy**
słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski (2004)**

1.

Najpiękniejszy walc sprzed stu lat,
Fascynuje wciąż, chociaż zmienił się świat,
Już niejedną raz
Oczarował nas,
Zakochani są, od stu lat, tacy sami.

O miłości wciąż wszyscy śnią,
Ona kocha go, albo on kocha ją.
Pod tym względem nic się na świecie nie zmienia:
Ze wzruszenia serca drżą.

2.

Romantyczny walc sprzed lat stu,
Zawojował świat i zatrzymał się tu,
Przywołuje w nas
Zakochania czas,
Pewien starszy pan znów poczuje się młody.

W rytmie walca wciąż młodość trwa,
Kochać każdy chce, serce dobrze to zna.
Pod tym względem nic się na świecie nie zmienia:
Przy wspomnieniach załśni łąza.

Piosenka powstała ponad **100** lat temu (copyright, Paryż, **1904**) jako *Valse Tzigane*. Skomponował ją w rytmie walca angielskiego **Filippo Domenico Marchetti** (sł. **Maurice de Feraridy**). Melodia stała się *evergreenem*. Została ponownie spopularyzowana z tekstem **Dicka Manninga** jako *Fascination* (1954) i wykorzystana w filmie *Love in the Afternoon* (*Miłość po południu*) z udziałem **Audrey Hepburn**, **Gary Coopera** i **Maurice'a Chevaliera** (1957).

Nowy tekst został napisany w **100**-lecie powstania utworu z okazji *I Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Retro im. Mieczysława Fogga*, który odbył się w dniach **12-14 listopada 2004** roku w Krakowie.

WHITE CHRISTMAS

(*Kolęda na nowy wiek*)

muzyka: **Irving Berlin** (melodia z filmu *Holiday Inn*, 1942)

słowa polskie: **Wojciech Dąbrowski** (na powitanie XXI wieku, grudzień 2000 roku)

1.	2.	3.
Dzień, najpiękniejszy dzień w roku, Czas wigilijny nakryć stół, W dłoniach ojca i matki, Białe opłatki, Los dzielą twój na pół.	Siądź razem z nami o zmroku, Przy blasku zapalonych świec. Niech się przy nas ogrzeje Całe Betlejem, By Majestatu strzec.	Noc, najpiękniejsza noc w roku, Gdy Bóg się w nas odrodził znów, Po wieczornej pasterce Lepsze masz serce I więcej ciepłych słów.
Śnieg spływa z białych obłoków I włosy drzewom srebrzy szron, W nocnej ciszy anielski dzwon Bożą chwałę głosi ze wszech stron.	Łza ze wzruszenia w twym oku Jak Betlejemską gwiazdą lśni, Niech w świąteczne szczęśliwe dni To się spełni, o czym każdy śni.	Niech los przyniesie nam spokój, W niebezpieczeństwie będzie strzegł, Niech zapewni szczęśliwy bieg Naszemu dniom XXI wiek.

Wersja oryginalna:

I'm dreaming of a white Christmas,
Just like the ones I used to know,
Where the treetops glisten
And children listen
To hear sleigh bells in the snow.

I'm dreaming of a white Christmas
With every Christmas card I write,
May your days be merry and bright
And may all your Christmases be white.

IRVING BERLIN (właściwe nazwisko: **Israel Baline**, ur. 11 maja 1888 roku, zm. 22 września 1989 roku), amerykański kompozytor, librecista i wydawca, jest fenomenem światowego przemysłu muzycznego, bo choć nigdy nie uczył się muzyki (był samoukiem), nie znał nut i słabo grał na fortepianie, stał się jednym z klasyków muzyki rozrywkowej i należy - obok **Georga Gershwina (1898-1937)**, **Jerome Kerna (1885-1945)**, **Cole Portera (1893-1964)** i **Richarda Charlesa Rodgersa (1902-1979)** - do „wielkiej piątki” amerykańskich twórców musicali.

Pochodził z rodziny rosyjskich Żydów, którzy wyemigrowali z Rosji (1892). Po śmierci ojca, rabina, jako mały chłopiec, sprzedawał gazety i zarabiał śpiewaniem piosenek na nowojorskich ulicach. Później był kelnerem w chińskiej dzielnicy San Francisco, a w przerwach śpiewał z orkiestrą modne przeboje. Zadebiutował jako nastolatek piosenką *Marie from Sunny Italy*, za którą otrzymał pierwsze honorarium 33 centy. W 100-lecie swoich urodzin dysponował miliardową fortuną. Zasłynął dzięki tematowi *Alexander's Ragtime Band (1911)*, którym podbił San Francisco, a później Nowy York i Paryż.

Jest autorem ponad 1000 piosenek i utworów instrumentalnych, pisał również muzykę filmową, współpracował z **Fredem Astairem**. Skomponował kilkadziesiąt musicali, m.in. *Face the music (1931)*, *As Thousands Cheer (1932)*, *Luisiana Purchase (1940)*, *Annie Get Your Gun (1946)*, *Miss Liberty (1949)*, *Call me Madam (1950)*. Za musical *This is the Army*, w którym występował późniejszy prezydent Stanów Zjednoczonych **Ronald Reagan**, otrzymał amerykański *Medal Zastugi*.

Najbardziej lubiane przez samego kompozytora piosenki, które zdobyły popularność na całym świecie to: *Always* (napisana w 1925 roku z miłości do przyszłej żony **Elin Mackay** i подарowana jej w prezencie ślubnym), *All Alone*, *Blue Skies*, *Cheek to cheek*, *Easter Parade*, *Follow the Crowd (1914)*, *God Bless America* (będący nieoficjalnym hymnem USA), *Oh, How That German Could Love*, *Pretty Girl Is Like a Melody*, *Remember*, *Show Business* oraz wielki przebój *White Christmas*, najpiękniejsza i najpopularniejsza anglojęzyczna pieśń świąteczna XX wieku z filmu *Holiday Inn (Gospoda świąteczna, reż. Mark Sandrich, prem. 17 czerwca 1942 roku)*.

Spopularyzowana w filmie przez **Binga Crosby'ego (1904-1977)**, króla *croonerów* (piosenkarzy wykonujących nastrojowe piosenki), została wyróżniona *Oskarem* i doczekała się ponad 500 różnych wykonań na całym świecie (m.in. **Freddy Martin**, **Ella Fitzgerald**, **Frank Sinatra**, **Paul Anka**, **Elvis Presley**). Oblicza się, że w ciągu pół wieku, sprzedano ponad pół miliarda płyt z tym utworem, a sam **Irving Berlin** przyznawał, że otrzymywał ponad 50 tysięcy dolarów dziennie z tytułu praw autorskich.